

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

14 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Diaconu Iurie, Boico Victor,

juducând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Gheorghieva Fedora, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 30 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui,

Costev Serghei XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 15.10.2019 – 10.09.2021;

Instanța de apel: 06.10.2021 – 30.11.2021;

Instanța de recurs: 15.04.2022 – 14.11.2022.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Central din 10 septembrie 2021, a fost încetat procesul penal în privința lui Costev Serghei învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 287 alin. (1) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal – din motiv că în privința inculpatului pe aceeași învinuire există o hotărâre definitivă.

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, instanța de fond a reținut că inculpatului Costev Serghei i-a fost înaintată învinuirea în faptul că la data de 31 martie 2019, în jurul orei 23:00, ajungând la punctul de control vamal Republica Moldova „Vulcănești”- Ucraina „Vinogradovca”, pentru a trece cu automobilul de model „BMW 318”, n/î XXXXX frontiera de stat a Republicii Moldova, neavând „cartea verde”, care este necesară la trecerea frontierei de stat în conformitate cu Lege nr. 414 din data de 22 decembrie 2006, nimerind la punctul de control vamal Republica Moldova „Vulcănești” - Ucraina „Vinogradovca”, s-a oprit lângă oficiul poliției și serviciului vamal. De acesta s-a apropiat colaboratul poliției de frontieră, și anume Bejenar E., care a fost îmbrăcat în uniformă de serviciu și i-a cerut lui Costev Serghei să prezinte actele de identitate și actele ce confirmă datele cu privire la automobilul „BMW 318” n/î XXXXX, ultimul a prezentat toate actele în afară de

„cartea verde”. Bejenar E. a întrebat dacă ultimul are actul susmenționat, Costev Serghei a spus, că el nu o să se întoarcă, și va trece și fără cartea verde, totodată Bejenar E. a solicitat întoarcerea acestuia înapoi pe teritoriul Republicii Moldova pentru a procura cartea verde, explicând că pentru trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova este necesar de a avea cartea verde.

Costev Serghei nu a fost de acord cu pretențiile colaboratorului de poliție de frontieră DP Sud, Bejenar E. și a început să se exprime cu cuvintele necenzurate în adresa acestuia. De asemenea, pe parcursul unei cerți, acesta a aplicat violență nepericuloasă pentru viața în privința persoanei cu funcție de răspundere, și anume lui Bejenari E., în scopul de a modifica caracterul atribuțiilor de serviciu prevăzute de art. 6 alin. (1) lit. e) din Legea cu privire la Poliție de Frontieră nr. 283 din 28 data de decembrie 2011, care prevede – *„nu permite intrarea în și ieșirea din Republica Moldova a persoanelor și a mijloacelor de transport cărora, conform legislației, le este interzisă intrarea în Republica Moldova, care nu întrunesc condițiile de intrare în Republica Moldova sau care temporar sunt limitate în dreptul de a ieși din Republica Moldova”*, și anume, a aplicat o lovitură în regiunea feței lui Bejenar E., cauzându-i astfel, în conformitate cu raportul de constatare nr. 201911P0180 din 04 aprilie 2019, leziuni corporale, că ultimul să permită trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova fără cartea verde.

Acțiunile lui Costev Serghei la etapa urmăririi penale au fost calificate în conformitate cu art. 349 alin. (1¹) Cod penal, adică *aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere ori a rudelor ei apropiate, fie nimicirea bunurilor acestora în scopul sistării activității lor de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau al altei persoane, precum și aceleași acțiuni aplicate împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.*

De asemenea, lui Costev Serghei i-a fost înaintată învinuirea în faptul că acesta, la data de 01 aprilie 2019, în jurul orei 23:00 fiind șoferul automobilului de model BMW 318 cu n/î XXXXX, aflându-se într-un locul public, și anume, în punctul de control vamal al Republicii Moldova „Vulcănești” – Republica Ucraina „Vinogradovca”, încălcând în mod vădit normele de conduită recunoscute și acceptate în societate, încălcând grav ordinea publică cu obraznicie deosebită, aplicând violența în privința colaboratorului de poliție de frontieră DPF „SUD” Bejenar E., care s-a aflat la exercitarea atribuțiilor de serviciu fiind îmbrăcat în uniforma de serviciu, și contrapunere constrânsă îndreptată spre încetarea activității de serviciu a colaboratorului de poliție respectiv, nu a încetat exprimarea în adresa ultimului cu înjurări necenzurate, străduind de a atribui acțiunilor sale o rezonanță publică.

În aceeași perioadă de timp, persoanele aflate lângă locul evenimentului sus menționat, și pe stradă, nu departe de la oficiul serviciului vamal și oficiul poliției de frontieră, unde s-au aflat și alți colaboratori ai poliției și serviciului vamal, care s-au aflat la locul de serviciu, precum și alte persoane civile, care la momentul conflictului vizat s-au aflat la punctul de control vamal Republica Moldova „Vulcănești”- Republica Ucraina „Vinogradovca”, urmărind evenimentul susmenționat, și anume, ca Costev S., acționând cu deosebită încumetare, atacând colaboratorul poliției de frontieră DPF Sud, Bejenar E., i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea feții și o lovitură în regiunea antebrațului, ce au atras după sine leziuni corporale ușoare.

Totodată, în momentul comiterii acțiunilor ilegale susmenționate, Costev S. a conștientizat just că el aplică violența și exprimă amenințări în aplicarea acesteia în privința persoanei publice (reprezentantul autorităților), care a efectuat activitatea de drept, a prevăzut survenirea efectelor social-periculoase ale acțiunilor sale și dorea survenirea acestora, întrucât prin acțiunile sale ce diferă, de asemenea, prin conținutul lor printr-un cinism excepțional, acesta public a umilit onoarea și demnitatea lui Bejenar E., ca reprezentant al autorității publice și cel personal, de asemenea, a umilit în general autoritatea organelor de drept la un grup întreg de persoane menționate ce s-a aflat la locul comiterii infracțiunii, care i-a stârnit indignarea prin aceste acțiuni.

Astfel, acțiunile menționate lui Costev Serghei la etapa urmăririi penale au fost calificate în conformitate cu art. 287 alin. (1) Cod penal- *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.*

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de către prima instanță procurorul a declarat apel prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care a-l recunoaște pe Costev Serghei vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (1) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal.

În motivarea cererii de apel procurorul a menționat următoarele.

În opinia apelantului, în pofida faptului că la data de 31 martie 2019 în privința lui Costev Serghei a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenția prevăzută de art. 332 alin. (1) Cod Contravențional, încălcarea regimului frontierei de stat, și acesta a fost atras la răspunderea pentru fapta contravențională sub formă de amendă în mărime de 12 unități convenționale, adică 600 lei, pe care acesta a executat-o, circumstanța respectivă nu exclude răspunderea penală în baza art. 349 alin. (1¹) și art. 287 Cod penal.

De asemenea, a menționat că după cum rezultă din materialele cauzei penale, Costev Serghei a fost atras la răspunderea contravențională în baza art. 332 alin. (1) Cod Contravențional, pentru următoarele acțiuni „ *La data de 31 martie 2019, în jurul orelor 23:15 la PCV „Vulcănești” pe sens de ieșire, cetățeanul Republicii Moldova, Costev Serghei, fiind la volanul automobilului „BMW” nr. XXXXX avea dorința de a pleca pe teritoriul Ucrainei cu semnele de ebrietate alcoolică, a fost agresiv și nu posedă toate documentele necesare pentru trecerea frontierei de stat*”.

Însă, a menționat că Costev S. nu a fost atras la răspundere pentru violență și cauzarea leziunilor corporale ușoare persoanei cu funcție de răspundere Bejenar Eugeniu, precum și pentru încălcarea gravă a ordinii publice și dezorganizarea activității la PCV RM „Vulcănești” – Ucraina „Vinogradovca”.

A solicitat de a atrage atenția că aceste efectele prejudiciabile nu au fost menționate în procesul-verbal cu privire la contravenție MAI 04277506, la care face referire instanța de judecată, emițând sentința din data de 10 septembrie 2021.

Totodată, procurorul a indicat că este necesar de a evidenția faptul că componența faptei contravenționale prevăzute la art. 332 alin. (1) Cod Contravențional, se referă la Capitolul XVII Cod Contravențional - Contravenții ce atentează regimul frontierei de stat și regimul de ședere pe teritoriul Republicii Moldova. Costev Serghei a admis încălcarea regimului și regulilor de trecere a frontierei vamale, și anume, nu le-a avut pe toate acte necesare pentru trecerea frontierei de stat. În legătura cu acest fapt colaboratorul poliției de frontieră Bejenar Eugeniu l-a stopat și nu a dat drumul acestuia, ceea ce a provocat indignarea și agresiune din partea lui Costev Serghei. Acesta s-a reflectat în textul procesului-verbal privind contravenție.

În continuare, Costev Serghei acționând cu intenția directă, conștientizând caracterul acțiunilor sale ilicite, în scopul încetării activității colaboratorului poliției de frontieră Bejenar Eugeniu sau modificarea caracterului acesteia, având dorința totuși de a trece frontiera de stat al Republicii Moldova fără poliția de asigurarea internațională „cartea verde”, aplică violența – l-a împins pe acesta cu umărul, după ce a aplicat o lovitură cu palmă în regiunea feței prin ce cauzează lui Bejenar Eugeniu leziunile corporale ușoare.

Apelantul a menționat că prin aceste acțiuni a fost grav încălcată ordinea publică, întrucât fapta a fost comisă într-un loc public, ceea ce a influențat activitatea normală a PCV RM „Vulcănești” – Ucraina „Vinogradovca”. Inculpatul Costev S. absolut conștientiza și înțelegea acest lucru. Acest fapt se atestă prin declarațiile martorilor, audiați în ședința de judecată.

De asemenea, a solicitat ca instanța să țină cont că componența contravenției prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod Contravențional, nu conține în calitate de indiciul

calificativ obligatoriu – persoana cu funcție de răspundere, ce apare în calitate de partea vătămată (obiectul atenției), or, norma respectivă, nu apără pe un subiect concret – reprezentantul puterii publice, norma respectivă este chemată de a apăra regimul frontierei de stat și a apăra regimul aflării pe teritoriul Republicii Moldova.

Mai mult, a invocat că dispoziția art. 332 alin. (1) Cod contravențional nu prevede ca partea obiectivă a contravenției asemenea indicii calificative cum ar fi aplicarea violenței și încălcarea gravă a ordinii publice.

Rezumând cele menționate, procurorul a indicat că acțiunile comise de către inculpatul Costev Serghei nu pot fi cuprinse doar de contravenția prevăzută la art. 332 alin. (1) Cod Contravențional, dar conține de asemenea și elementele acțiunilor consumate prevăzute la art. 349 alin. (1¹) și art. 287 alin. (1) Cod penal și prezumă necesitatea aplicării de două norme diferite ale părții speciale ale Codului penal.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 30 noiembrie 2021, a fost respins apelul declarat de către procuror ca fiind neîntemeiat cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a conchis că sunt corecte concluziile instanței de fond referitor la faptul că în speță în privința lui Costev Serghei există o decizie irevocabilă a agentului constătător din data de 21 martie 2019 cu privire la atragerea lui Costev S. la răspundere pentru comiterea contravenției prevăzute la art. 332 alin. (1) Cod Contravențional, exclude posibilitatea atragerii persoanei respective la răspunderea penală în baza art. 287 alin. (1) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal, întrucât în calitate de obiect al învinuirii apar unele și aceeași circumstanțe de fapt.

Totodată, în sentința sunt aduse motive concludente prin care instanța a ajuns la asemenea concluzie.

În același timp, argumentul apelantului că fapta comisă de inculpatul Costev S. nu poate fi acoperită doar prin contravenție prevăzută la art. 332 alin. (1) Cod contravențional, dar de asemenea conține și semnele (elementele) componentelor infracțiunilor consumate, prevăzute la art. 349 alin. (1¹) și art. 287 alin. (1) Cod penal, ceea ce duce la necesitatea aplicării de două norme diverse ale părții speciale din Codul penal, instanța de apel l-a respins ca fiind nefondat, reieșind din cele menționate mai jos.

După cum rezultă din materialele cauzei, la data de 31 martie 2019, de către agentul constătător al poliției de frontieră – Dobriborș R. a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria și nr. MAI 04 277506, conform căruia s-a constat faptul comiterii contravenției prevăzute la art. 332 alin. (1) Cod Contravențional de către Costev Serghei la data de 31 martie 2019, ora 23:15 la punctul de trecere a frontierei de stat „Vulcănești” UTA Găgăuzia. Contravenția s-a exprimat în faptul că

Costev S. la ora și în locul indicat, ajungând la teritoriului punctului de trecere a frontierei de stat „Vulcănești” pe sens de ieșire de pe teritoriul Republicii Moldova, fiind la volanul automobilului „BMW” cu n/î XXXXX, avea semnele de ebrietate, a fost agresiv și fără acte nesecare pentru trecerea frontierei de stat.

În rezultatul examinării respectivului proces-verbal cu privire la contravenție pentru acțiunile susmenționate ale lui Costev S. din data de 31 martie 2019 de către agentul constător a fost emisă decizia conform căreia Costev S. a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute la art. 332 alin. (1) Cod contravențional, în legătura cu acest fapt, acestuia i-a fost aplicată sancțiunea în calitate de amenda în mărime de 12 unități convenționale, ceea ce constituie 600 de lei (f.d.128 Vol.1).

Decizia menționată a fost executată integral de către Costev S., fapt confirmat prin recipisa de achitare a amenzii (f.d.134 Vol.1), astfel a devenit irevocabilă.

În afara de aceasta, prin materialele cauzei s-a constatat că prin hotărârea Judecătorei Comrat, sediul Centru din data de 16 iulie 2020 s-a anulat ordonanța emisă de procuror la data de 26 septembrie 2019, referitor la revizuirea și anularea procesului-verbal cu privire la contravenție seria și nr. MAI04 277506 din data de 31 martie 2019, precum și anularea deciziei emise în rezultatul examinării respectivului proces-verbal din data de 31 martie 2019 privind recunoașterea vinovăției lui Costev S. în comiterea contravenției prevăzute la art. 332 alin. (1) Cod Contravențional (f.d.135-138 Vol. 1), care de asemenea este irevocabilă, întrucât nu a fost atacată în ordinea de recurs (f.d.210-216 Vol. 1).

În conformitate cu anexa nr. 3 la Hotărârea nr. 297 din data de 11 mai 2017 pentru implementarea Legii „Cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova” nr. 215 din 4 noiembrie 2011, punctul de trecere a frontierei de stat „Vulcănești-Vinogradovca” (subpct. 2.1.), pe teritoriul căruia au avut loc circumstanțele de fapt indicate în învinuirea înaintată lui Costev S., este punctul de trecere pentru autovehicule.

Ținând cont de regulile prevăzute de hotărâre, instanța de apel a conchis că Costev S. a fost atras la răspundere pe art. 332 alin. (1) Cod Contravențional pentru încălcarea la data de 31 martie 2019 a regulilor aprobate la punctele de trecere a frontierei vamale, exprimată prin comportamentul agresiv în privința părții vătămate Bejenar E. – colaborator al poliției de frontieră, pe teritoriul punctului de trecere al frontierei de stat „Vulcănești-Vinogradovca” la aplicarea loviturii lui Bejenar E., precum și în insultarea lui Bejenar E. cu cuvinte necenzurate în locul și orele indicate.

La rândul său, din învinuirea înaintată pe cauza penală respectivă rezultă că Costev S. a fost învinuit de organul de urmărire penală în aceea că la data de 31 martie 2019, în jurul orelor 23:00, ajungând la punctul de trecere a frontierei de stat „Republica Moldova „Vulcănești” – Ucraina „Vinogradovca” pentru a trece frontiera

de stat a Republicii Moldova cu automobilul de model „BMW 318” n/î XXXXX, neavând „cartea verde”, necesară pentru trecerea frontierei de stat conform Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006, ajungând la punctul de trecere „Republica Moldova „Vulcănești” –Ucraina „Vinogradovca”, s-a oprit la oficiul poliției de frontieră și a serviciului vamal. De acesta s-a apropiat colaboratorul poliției de frontieră, și anume Bejenar E., îmbrăcat în uniforma de serviciu și a solicitat de la Costev S. actele de identitate și documentele ce confirmă datele pentru automobil de model „BMW 318”, n/î XXXXX, la ce ultimul a prezentat actele respective, în afară de „cartea verde”. Bejenar E. a întrebat dacă ultimul are documentul susmenționat, Costev S. a răspuns, că el nu se va întoarce, va trece și fără „cartea verde”, totodată Bejenar E. explicând că pentru trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova este necesar de a avea „cartea verde”, și solicitând ca acesta să se întoarcă înapoi pe teritoriul Republicii Moldova pentru a procura „cartea verde”.

Costev S. nu a fost de acord cu pretențiile colaboratorului de poliție DP Sud Bejenar E. și a început să se expună cu cuvintele necenzurate în adresa acestuia. De asemenea, pe parcursul unei cerți verbale, acesta a aplicat violență nepericuloasă pentru viața în privința persoanei cu funcție de răspundere, și anume lui Bejenari E., în scopul de a modifica caracterul atribuțiilor de serviciu prevăzute de art. 6 alin. (1) lit. e), din Legea cu privire la Poliție de Frontieră nr. 283 din 28 data de decembrie 2011, care prevede – *„nu permite intrarea în/și ieșirea din Republica Moldova a persoanelor și a mijloacelor de transport cărora, conform legislației, le este interzisă intrarea în Republica Moldova, care nu întrunesc condițiile de intrare în Republica Moldova sau care temporar sânt limitate în dreptul de a ieși din Republica Moldova”*, și anume a aplicat o lovitură în regiunea feței lui Bejenar E., cauzându-i astfel, în conformitate cu raportul de constatare nr. 201911P0180 din 04 aprilie 2019, leziuni corporale, că ultimul să permită trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova fără cartea verde. În același timp, acțiunile lui Costev Serghei la etapa urmăririi penale au fost calificate în conformitate cu art. 349 alin. (1¹) Cod penal, adică aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere ori a rudelor ei apropiate, fie nimicirea bunurilor acestora în scopul sistării activității lor de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau al altei persoane, precum și aceleași acțiuni aplicate împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.

Tot lui Costev Serghei i-a fost intentată învinuirea în faptul că acesta la data de 01 aprilie 2019, în jurul ora 23:00, fiind conducătorul automobilului de model „BMW 318” n/î XXXXX, aflându-se într-un locul public, și anume în punctul de control

vamal al Republicii Moldova „Vulcănești” – Republica Ucraina „Vinogradovca”, încălcând în mod vădit normele de conduită recunoscute și acceptate în societate, încălcând grav ordinea publică cu obrăznicie deosebită, aplicând violența în privința colaboratorului de poliție de frontieră DPF „SUD” Bejenar E., care s-a aflat la exercitarea atribuțiilor de serviciu fiind îmbrăcat în uniforma de serviciu, și contrapunere constrânsă îndreptată spre încetarea activității de serviciu a colaboratorului de poliție respectiv, nu a încetat exprimarea în adresa ultimului cu înjurări necenzurate, străduind de a atribui acțiunilor sale o rezonanță publică.

În aceeași perioadă de timp, persoanele aflate lângă locul evenimentului susmenționat, și pe stradă, nu departe de la oficiul serviciului vamal și oficiul poliției de frontieră, unde s-au aflat și alți colaboratori ai poliției și serviciului vamal, care s-au aflat la locul de serviciu, precum și alte persoane civile, care la momentul conflictului vizat s-au aflat la punctul de control vamal Republica Moldova „Vulcănești”- Republica Ucraina „Vinogradovca”, urmărind evenimentul susmenționat, și anume, ca Costev S.D., acționând cu deosebită încumetare, atacând colaboratorul poliției de frontieră DPF Sud, Bejenar E., i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea feții și o lovitură în regiunea antebrațului, ce au atras după sine leziuni corporale ușoare... Totodată, acțiunile menționate lui Costev Serghei la etapa urmăririi penale au fost calificate în conformitate cu art. 287 alin. (1) Cod penal- huliganismul, adică *acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.*

Ținând cont de cele menționate, instanța de apel a ajuns la concluzia că prin decizia agentului constător al poliției de frontieră Dobriboș R. din data de 31 martie 2019, Costev S. deja a fost atras la răspundere pentru comiterea acțiunilor (faptelor) din data de 27 iunie 2019 ce au servit drept temei pentru intentarea lui Costev S. învinuirii în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 287 alin. (1) și art. 349 alin. (1^a) Cod penal, și transferarea cauzei penale la instanța de judecată pentru examinarea fondului cauzei. Cu toate acestea, colegiul consideră că instanța de judecată legal a atras atenție asupra faptului ca se apreciază ca fiind o omisiune admisă de procuror, faptul că în conținutul învinuirii intentate lui Costev S. privind comiterea de către ultimul a infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (1) Cod penal, la data de 01 aprilie 2019, întrucât toate acțiunile au avut loc în realitate în unul și același loc și dată –31 martie 2019.

Cele menționate, la rândul lor stabilesc că acuzatorului de stat a încercat de a-l atrage pe Costev S. la răspunderea în mod repetat pentru comiterea unei și aceiași

fapte, ceea ce este inadmisibil. De aceea, instanța de apel a indicat că nu poate fi luat în considerare argumentul apelantului cu privire la faptul că probele cercetate pe parcursul cercetării judecătorești certifică comiterea de către Costev S. a infracțiunilor prevăzute de art. 349 alin. (1¹) și art. 287 alin. (1) Cod penal.

Ținând cont de cele menționate supra, instanța de apel a conchis că prima instanță legal a ajuns la concluzia cu privire la încetarea procesului penal în privința lui Costev Serghei, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și art. 349 alin. (1¹) Cod penal, întru existența în privința acestuia a hotărârii irevocabile în baza aceleiași învinuiri.

Conform art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), 285 alin.(1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

În conformitate cu prevederile art. 275 p. 7) Cod de procedură penală, Urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care în privința unei persoane există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeiuri.

Conform art. 391 alin. (1) p. 4). Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există o hotărâre judecătorească definitivă asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă.

Astfel, principiul non bis in idem – este unul din cele mai importante principii atât din dreptul internațional, cât și dreptului național, care declară netemeinicia atragerii repetate la răspundere pentru comiterea uneia și aceeași fapte.

În circumstanțele descrise mai sus, instanța de apel a ajuns la concluzia că nu există temeiuri pentru admiterea cererii de apel declarată de către procuror și casarea sentinței pronunțate de către prima instanță.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a-l recunoaște vinovat pe inculpat în cele imputate prin rechizitoriu și a-i stabili pedeapsa după cum urmează:

-pe art. 349 alin. (1¹) Cod penal, 1 an și 6 luni închisoare;

-pe art. 287 alin. (1) Cod penal, 1 an și 6 luni închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 84 Cod penal a-i stabili pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, iar în temeiul art. 90 Cod penal să se dispună suspendarea condiționată a executării pedepsei penale.

În susținerea celor solicitate, procurorul invocă argumente similare din cererea de apel, menționând că suntem în prezența unui concurs ideal de infracțiuni conform prevederilor art. 33 Cod penal.

Mai mult, recurentul susține că obiectele infracțiunilor imputate și cel al contravenției la care a fost tras la răspundere inculpatul Costev Serghei sunt diferite și în acest caz nu se încalcă principiul „*non bis in idem*”.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, dar și ținând cont de opinia avocatului Dandăș Veaceslav expusă în referința înaintată în numele inculpatului, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, la judecarea apelului, instanța de apel are obligația de a verifica hotărârea atacată din punct de vedere al temeiniciei și legalității acesteia, având în vedere circumstanțele faptice ale cauzei bazate pe probele examinate de prima instanță, pe materialele dosarului și, în dependență de aceste date, să aprecieze legalitatea concluziilor de vinovăție ori nevinovăție trase de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

În acest context, Colegiul penal lărgit reținând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor acumulate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor, care poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.*

Colegiul penal lărgit conchide că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul cărora rezultă că nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să ofere un răspuns bine argumentat alegațiilor procurorului precum că fapta imputată inculpatului nu cade doar sub incidența dispozițiilor contravenției imputate, or, atât prima instanță cât și instanța de apel la constatarea faptei au indicat „(...) a aplicat o lovitură în regiunea feței lui Bejenar E. cauzându-i astfel, în conformitate cu raportul de constatare nr. 201911P0180 din 04 aprilie 2019, leziuni corporale, că ultimul să permită trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova fără cartea verde”, însă în partea descriptivă a deciziei menționează că întru evitarea încălcării principiului *non bis in idem*, a încetat procesul penal în privința inculpatului învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal, pe motiv că ultimul a fost tras la răspundere contravențională.

Așadar, instanțele ierarhic inferioare concluzionează că inculpatul de fapt a fost tras la răspundere contravențională pentru faptele imputate prin rechizitoriu, fapt confirmat prin procesul-verbal cu privire la contravenție din 31 martie 2019 și decizia agentului constator din 31 martie 2019, prin care ultimul a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod contravențional, fiindu-i aplicată amenda în mărime de 12 unități convenționale (*a se vedea f.d. 128, vol. I*).

Decizia menționată mai sus a devenit definitivă și irevocabilă, nefiind contestată de către inculpatul Costev Serghei.

Mai mult decât atât, la materialele cauzei a fost anexată copia chitanței de plată ce confirmă faptul că inculpatul a achitat amenda aplicată prin decizie de către agentul constator (*a se vedea f.d. 134, vol. I*).

Ținând cont de cele menționate mai sus, Colegiul penal lărgit atrage atenția că agentul constator în procesul-verbal cu privire la contravenție din 31 martie 2022, la stabilirea faptei indică „La data de 31 martie 2019 în punctul de control vamal „Vulcănești” pe sens de ieșire a ajuns cet. Costev Serghei la volanul automobilului „BMW” cu n/î XXXXX care a vrut să ajungă în Ucraina, dar cu semne de ebrietate, a fost agresiv și fără toate documentele pentru traversarea frontierei ignorând prevederile din anexa 2 pct. 5 subpct. 16 din Hotărârea Guvernului nr. 297 din 11 mai 2017 și a comis contravenția prevăzută de alin. (1) al art. 332 Cod contravențional”.

Astfel, analizând dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 297 din 11 mai 2017, Colegiul penal lărgit remarcă că la punctul menționat de agentul constator, și anume, anexa 2 pct. 5 subpct. 16 se indică „La punctele de trecere rutiere, feroviare, portuare, fluviale și aeriene se interzice folosirea cuvintelor jignitoare, blasfemiilor, înjurăturilor, limbajului obscen, rasist, defăimător la adresa autorităților de control la frontieră și a persoanelor aflate în punctul de trecere”.

Iar prin dispozițiile contravenției prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod contravențional se constată că inculpatul a fost recunoscut vinovat de „*încălcarea*

regimului frontierei de stat, a regimului zonei de frontieră, a regimului punctelor de trecere a frontierei de stat și a regulilor de trecere a frontierei de stat”.

Într-un final, Colegiul penal lărgit conchide că atât prima instanță, cât și instanța de apel au lăsat fără acoperire/încadrare juridică o parte din învinuirea formulată prin rechizitoriu și înaintată inculpatului, și anume, „*lovitura peste față aplicată de către inculpat lui Bejenar E., colaborator de poliție de frontieră DP Sud*”, deoarece prin decizia agentului constatator din 31 martie 2019, inculpatul Costev Serghei nu a fost tras la răspundere pentru „*aplicarea violenței fizice nepericuloase*” pentru viața și sănătatea persoanei.

Lecturând decizia recurată, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că procurorul în cererea de apel a menționat această eroare comisă de către prima instanță, însă instanța de apel a omis să se expună în această parte ceia ce denotă nerezolvarea fondului.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit reamintește că nicio hotărâre nu poate fi bazată pe expuneri arbitrare, or, procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale Codului de procedură penală (*a se vedea art. 7 Cod de procedură penală „Legalitatea procesului penal”*).

Mai mult decât atât, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii (*a se vedea art. 24 Cod de procedură penală „Principiul contradictorialității în procesul penal”*).

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit în scopul de a evita încălcarea dreptului fundamental prevăzut de Convenția Europeană cu privire la Drepturile Omului, și anume, dreptul la un proces echitabil (*art. 6 al CEDO*), subliniază că pentru a determina dacă procedura a avut un caracter echitabil, trebuie ca aceasta să se ia în considerare în ansamblul său, verificând-se respectarea atât a dreptului la apărare, cât și a interesului public și al victimelor (*a se vedea cauza Văraru împotriva României, CtEDO hotărârea din 03 decembrie 2013*).

Având în vedere că erorile de drept invocate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, ceia ce vine în corespundere cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală.

Totodată, în bază prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului. La rejudecare a cauzei instanța de apel are obligația să înlătore erorile menționate, să

țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel și recurs, și în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 al Codului de procedură penală și art. 6 al Convenției Europene.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia Gheorghieva Fedora, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 30 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Costev Serghei XXXXX*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac, pronunțată integral la *28 decembrie 2022*.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Diaconu Iurie

Boico Victor